

Nr 110.

Av herr Holmberg, *angående viss ändring av lagen om kommunal fondbildning.*

Lagen av den 12 juni 1936 om kommunal fondbildning innehåller mycket restriktiva bestämmelser beträffande kommuns rätt att disponera allmän fond för utjämning av skattetrycket. Lagen stadgar för det första att, då utdebiteringen stiger och behov att taga fonden i anspråk uppkommer, icke mer än hälften av det belopp, varmed utdebiteringen per skattekrona överstiger medeltalet under de fem senast föregående åren, får täckas ur fonden. För det andra föreskriver lagen att ur fonden under inga förhållanden får för ett år disponeras större belopp än som motsvarar en tredjedel av det högsta belopp, till vilket fonden uppgått vid slutet av något av de tre kalenderår, som närmast föregått beslutet.

Dessa bestämmelser synas innebära ett helt opåkallat ingripande i den kommunala självbestämmanderätten. Något lagligt tvång för kommunerna att avsätta medel till en allmän fond för utjämning av skattetrycket finnes icke. I detta stycke lita statsmakterna till de kommunala församlingarnas framsynthet och ansvarskänsla. Men då det gäller dispositionen av medel ur skatteutjämningsfonderna, förefaller det att statsmakterna plötsligt anse de kommunala församlingarna sammansatta av okvalificerade och oansvariga element, som inte kunna tillåtas att besluta fritt utan måste bindas i sina beslut genom detaljerade lagföreskrifter om vad som är dem tillåtet. Uppenbart är att dessa föreskrifter ha en tydlig klasskaraktär till stöd för de stora inkomsttagarnas krav på återhållsamhet beträffande kommunernas utgifter, vilket särskilt riktar sig mot arbetarrepresentationens strävanden att genomföra en god kommunal socialpolitik.

Förhållandet har uppmärksamrats på skilda håll inom arbetarrörelsen, och det är bekant att ledande kommunalmän till ledamöter av regeringen framfört bestämda önskemål, att de nu gällande bestämmelserna åtminstone borde bli väsentligt uppmjukade.

Enligt motionärernas mening böra de nu gällande bestämmelserna i den ifrågavarande lagen, i vad de röra rätten att disponera allmän fond för avsett ändamål, saklöst kunna slopas och de kommunala församlingarna lämnas full frihet att besluta i frågan.

Med hänvisning till det anförda hemställes därför,

att riksdagen för sin del måtte besluta, att fjärde stycket i 4 § 1 mom. i lagen av den 12 juni 1936 om kommunal fondbildning skall utgå.

Stockholm i januari 1945.

Nils Holmberg.
